

Kommunstyrelsen

Eskilstuna kommunkoncerns årsredovisning och granskningsrapport för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare 2021

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Av kommunens resultat 2021 öronmärks i det egna kapitalet 83,5 miljoner kronor av nämndernas över- och underskott enligt fastställt regelverk.
2. Grundskolenämndens underskott för tilläggsbelopp förs inte över till 2022.
3. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens underskott förs inte över till 2022.
4. Socialnämndens underskott för 2021 förs inte över till 2022.
5. Under år 2022 får kommunstyrelsen i uppdrag att följa socialnämndens ekonomi och åtgärdsplan i samband med delårsrapport 1 och delårsrapport 2 samt regelbundna avrapporteringar med kommundirektören
6. Under år 2022 får kommunstyrelsen i uppdrag att följa arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens ekonomi i samband med att delårsrapport 1 och delårsrapport 2.
7. Stadsbyggnadsnämnden tillförs ett engångsanslag om maximalt 8 miljoner kronor 2022. Detta förutsätter att nämndens samlade resultat vid året slut avviker negativt och kan hänföras till ett negativt resultat för kollektivtrafiken.
8. Slutredovisningen av investeringsprojekt godkänns enligt kommunledningskontorets förslag.
9. Årsredovisningen för 2021 med gjorda dispositioner godkänns.
10. Nämndernas redovisningar godkänns.
11. Eskilstuna Kommunföretag AB:s redovisning av ägardirektiv med åtagande för 2021 godkänns.

12. Eskilstuna Kommunföretag AB:s bolagsstyrningsrapport läggs till handlingarna.
13. Granskningsrapport intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare 2021 godkänns.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har tagit fram årsredovisning 2021 för Eskilstuna kommunkoncern.

Årsredovisningen består av två delar:

- En extern del som motsvarar redovisningslagens krav. Den består av en förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkningar samt finansieringsanalyser. Förutom den kommunala verksamheten ingår även en sammanställd redovisning för kommunkoncernen. I den sammanställda redovisningen ingår bolag med ett kommunal ägande om minst 20 procent om de är av väsentlig betydelse.
- En intern del med redovisning som omfattar samtliga nämnders och bolags verksamhetsberättelser, resultaträkningar och intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare.

Eskilstuna kommuns ekonomiska resultat är positivt för artonde året i rad och uppgår till 316 miljoner kronor exklusive reavinster. Det är bättre än föregående år då resultatet uppgick till 267 miljoner kronor. För året är resultatet enligt balanskravet 4,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det genomsnittliga resultatet för de fyra senaste åren uppgår till 2,9 procent vilket är samma nivå som föregående år och överstiger det långsiktiga målet på 2,5 procent. Utfallet på skatteintäkter och generella statsbidrag är betydligt högre än budgeterat och högre exploateringsvinster än budgeterat har haft stor påverkan på resultatet.

Kommunkoncernens resultat uppgick till 395 miljoner kronor inklusive reavinster på 87 miljoner kronor. Bolagskoncernens resultat uppgår till 272 miljoner kronor inklusive reavinster på 18 miljoner kronor. Sammanfattningsvis har kommunen och kommunkoncernen en stark ekonomi. Nämnderna har totalt ingen budgetavvikelse. Tretton av femton nämnder samt fem av fem bolag har en ekonomi i balans, vilket också är en förbättring mot föregående år, men målet att alla nämnder och bolag ska ha en ekonomi i balans uppnås inte. En avgörande faktor för kommunens ekonomi framöver är en fortsatt bra ekonomistyrning och en god budgetdisciplin. Kommunkoncernen har fortsatt hög investeringstakt och investeringarna uppgick till 2 139 miljoner kronor.

Soliditeten för kommunkoncernen har förbättrats med 0,9 procent och uppgår nu till 20,7 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner. Förbättrad soliditet ökar på längre sikt generellt kapaciteten att möta finansiella svårigheter.

Den sammantagna bedömningen av uppfyllelsen av de finansiella målen och verksamhetens mål är att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Eskilstuna kommun uppfyller kravet om god ekonomisk hushållning genom att ha en ekonomi i balans, en effektiv organisation samt genom att ha en hög målfyllelse inom hållbar utveckling.

Av de sju övergripande processerna inom hållbar utveckling är det två som uppnår resultatmålen och fem som delvis uppnår resultatmålen.

Inom effektiv organisation är det två perspektiv som delvis uppnår resultatmålen och ett som uppnår resultatmålen.

Strategiska mål

Den sammanlagda bedömningen utifrån bland annat organisationsindikatorerna för de strategiska målen är:

- Fler i jobb är målet delvis uppfyllt
- Höjd utbildningsnivå är målet delvis uppfyllt
- Attraktiv stad och landsbygd är målet delvis uppfyllt
- Tryggt och självständigt liv är målet delvis uppfyllt
- Miljö och klimatsmart är målet delvis uppfyllt

Sammantaget görs bedömning utifrån såväl de övergripande processernas målfyllnad som den strategiska målfyllnaden att kommunen har klarat kraven på god ekonomisk hushållning. En mer detaljerad målfyllelse finns beskriven i årsredovisningen.

Över-/ underskottshantering för nämnderna

För elfte året tillämpas också regelverket för över- och underskottshantering. I korthet innebär det att alla budgetavvikelse i bokslutet, över- eller underskott avseende nämndens verksamheter överförs till 2022. Dock max en procent av nämndens budgetomslutning. För mindre nämnder med en budgetomslutning lägre än 200 miljoner kronor finns i stället ett max tak på 2 miljoner kronor. De skolpengsfinansierade verksamheterna tar med sig hela sitt överskott.

Överskott får ej användas till att starta något som senare kommer att medföra krav på ökade anslag.

Underskott får inte ackumuleras utan hela underskottet ska täckas under de kommande två verksamhetsåren. Begränsningar i regelverket finns också beträffande över-/underskott för försörjningsstöd och LSS som innebär att endast 20 respektive 50 procent av över-/underskottet betraktas som påverkbart. Hänsyn i beslutet ska också tas till hur kvalité och resultat i verksamheten har uppnåtts under året.

För grundskolenämnden föreslås att nämndens underskott för tilläggsbelopp på 10 miljoner kronor 2021 inte förs över till 2022 då nämnden i liten grad anses ha möjlighet att påverka dessa kostnader.

För arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden föreslås att nämndens underskott på försörjningsstöd om 42 miljoner kronor som enligt uppsatt regelverk innebär ett underskott om 8,4 miljoner kronor att föra över till år 2022 inte överförs. Med extra uppföljningar under året kommer kommunstyrelsen följa nämndens ekonomi. Nämnden anses inte få rätt förutsättningar om underskott överförs.

För socialnämnden föreslås att nämndens underskott på 87 miljoner kronor för 2021 inte förs över till 2022. Nämnden har en ny förvaltningsledning från 2021 och har ett stort åtgärdsprogram som behöver förutsättningar för att skapa en ekonomi i balans. Med strikta kontroller och uppföljningar från kommunstyrelsens under 2022 anser kommunledningskontoret att nämnden i detta läge inte ges rätt förutsättningar om underskottet förs över.

I nedanstående tabell framgår över-/underskott till 2022 för nämnderna.

Budgetenheter under KF	Max överskott	Resultat 2021 inkl. över/underskott	Över/underskott 2021 som inte har använts	Ej påverkbart underskott,	Förslag - Över-/underskott till IB 2022	noter
Ks, kommunledningskontoret	4,1	19,1	4,2		4,1	1)
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	4,7	-22,2		22,2	0,0	1,4)
Förskola skolpeng	inget	7,9			7,9	3)
Förskola, anslag	2	3,5			2,0	2)
Grundskola, anslag	2	-7,2		10	2,0	2,6)
Grundskola, skolpeng	inget	22,7			22,7	3)
Grundsärskola, skolpeng	inget	-0,1			-0,1	3)
Gymnasieskola, anslag	2	1,2			1,2	2)
Gymnasieskola, skolpeng	inget	2,4			2,4	3)
Gymnasiesärskola, skolpeng	inget	1,1			1,1	3)
Kommunrevisionen	2,0	0,1			0,1	2)
Kultur och fritidsnämnden	3,2	3,6			3,2	1)
Miljö- och räddningstjänstnämnden	2,0	6,3	2,0		2,0	2)
Servicenämnden	6,7	11,9			6,7	1)
Socialnämnden	5,6	-87,0		87,0	0,0	1,4)
Stadsbyggnadsnämnden	3,9	31,2			3,9	1)
Torshälla stads nämnd	2,0	3,6			2,0	2)
Valnämnden	1,8	0,8			0,8	2)

Vård och omsorgsnämnden	19,6	0,0	19,1	6,0	19,6	1)
Överförmyndarnämnden	2,0	1,2	0,7		1,9	2,5)
Summa		0,0	26,0	125,2	83,5	

- 1) Max en procent av budgetomslutningen får föras över.
- 2) För enheter med en budgetomslutning lägre än 200 mnkr är maxbeloppet 2 mnkr
- 3) Skolpengsfinansierade enheter tar med sig hela över-/underskottet
- 4) Nämndens underskott för 2021 förs inte över
- 5) Nämnden tar även med sig överskott från 2019 som inte förts över
- 6) Nämnden tar inte med sig underskott på tilläggsbelopp

Engångsanslag

Stadsbyggnadsnämnden har under 2021 fått in slutavräkningen för kollektivtrafiken som likt övriga år bedömdes komma 2022. Detta resulterade i ett stort överskott för året men ger effekt på år 2022. Till följd av det tillförs Stadsbyggnadsnämnden ett engångsanslag om maximalt 8 miljoner kronor för 2022. Engångsanslaget förutsätter att nämndens samlade resultat vid året slut avviker negativt och kan hänföras till ett negativt resultat för kollektivtrafiken. Anslaget är ofinansierat och belastar då det egna kapitalet.

Slutredovisningar

Nedan är en sammanställning av de investeringsprojekt som har slutredovisats under 2021. För fullständiga slutredovisningar, se bilaga 1 Slutredovisade investeringsprojekt.

Nämnd	Benämning i ÅP	Totalbudget	Utfall netto	Avvikelse	Kommentar
KLK/FOE X	Rekarne gymnasiet, omb byggprogrammet	40,0	25,6	14,4	Undervisning för byggprogrammet
KLK/FOE X	Rekarne gymnasiet, utbildn.lokalerna Ekeby	20,0	16,3	3,7	Undervisning för fordonsprogrammet
KOF	Truppgymnastik	4,5	4,2	0,3	Rustning av Skjulstahallen och Vilstahallen för truppgymnastik

KOF	Bokbuss	7,0	6,5	0,5	Ny bokbuss, den gamla är uttjänt
-----	---------	-----	-----	-----	----------------------------------

Intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare 2021

Årligen följer kommunstyrelsen genom kommunledningskontoret upp riktlinjerna för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare för att säkerställa arbetssätt och hantering av väsentliga risker och avvikelser.

Under året har ett förbättringsarbete genomförts och riktlinje för intern styrning och kontroll med anvisningar har reviderats, beslutats och förankrats.

Kommunledningskontoret har tagit del av alla nämnders och styrelser rapportering. Kommunledningskontoret kan i nämndernas slutrapportering följa det systematiska arbetet; riskbedömningar, kontrollmetoder, resultat och avvikelser samt åtgärder. De nämnder som gjort avtal med privata utförare har även rapporterat uppföljningen av dessa. I flera av nämndrapporterna framgår att genomförandet av kontrollerna begränsats av pandemin. Styrelsernas rapportering sker i egna mallar och exempelvis Eskilstuna energi och miljöns rapporteringsmall ger en snabb översikt.

Kommunfastigheter har återkopplat att de behöver mer tid för implementering anvisning och systemstöd.

Kommunstyrelsen har genomfört en kammungemensam kontroll av investeringsprocessen, att mallar använts, är rättvisande och tillräckligt ifyllda för att ge välgrundat beslutsunderlag. För kommunstyrelsen (fastigheter) har det gällt projektinvesteringar överstigande 25 miljoner kronor och 5 miljoner kronor för övriga förvaltningar. Kontrollen visar en god följsamhet mot riktlinjen, men mallarna behöver tydliggöras ytterligare.

Bedömningen är att nämnder och styrelser i stort arbetar enligt de reviderade styrdokumentet. Eftersom anvisningen nyligen är reviderad kommer tillämpningen att utvecklas allt eftersom. Exempelvis kommer systemstödet anpassas till den nya anvisningen under 2022. Granskningsrapport för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare 2021 föreslås godkännas av kommunfullmäktige.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Pia Järnkvist
Ekonomidirektör

Beslutet skickas till:

Samtliga nämnder och bolag

Slutredovisning investeringsprojekt 2021

Innehåll

Rekarnegymnasiet, omb. byggprogrammet.....	2
Rekarnegymnasiet, undervisningslokaler,Ekeby	3
Ny bokbuss	4
Truppgymnastik.....	5

Rekarne gymnasiet, omb. byggprogrammet

Slutredovisning av investeringsprojekt

Projekt-ID och namn: 87656 FRAMTIDEN 1, REKARNEGymn, omb. BYGGPROGRAMMET

Total projektbudget: 40 msek

Totalt projektutfall: 25,6 msek

Avvikelse: 14,4 msek

Bakgrund och syfte med projektet

Ombyggnationen av byggprogrammets lokaler på Rekarne gymnasiet samt byggnation av ett nytt fläktrum och aggregat. Till uppdraget ingick även att ta fram en total kostnad för brandåtgärder för hela Rekarne gymnasiet.

Byggprogrammets befintliga lokaler som inrymdes på en BRA yta av ca 720kvm var inte anpassade. Befintliga klassrum var för stora och inte lokaleffektiva. Det fanns mindre kontorsrum för skolpersonal som var ihopsnickrade av byggprogrammets egna elever och som inte var godkända ur ett arbetsmiljöperspektiv.

Efter ombyggnationen beräknas skapas 60 nya utbildningsplatser

Projektets utfall

60 nya utbildningsplatser skapades och personal fick ändamålsenliga arbetsplatser.

Ekonomiskt utfall

Projektet hade en beviljad budget om 40 msek med ett utfall om 25,6 msek.

Driftkonsekvenser

Det aktiverade projektet ger upphov till en hyra om 1,12 msek under 2022.

Utvärdering av projektet

Ombyggnadsdelen av projektet löpte på utan konstigheter. Dock drog brandåtgärderna ut på tiden då befintliga relationsritningar på Rekarne inte var uppdaterade. Projektet var tvungna att göra nya för att kunna göra de nödvändiga åtgärderna.

Rekarne gymnasiet, undervisningslokaler, Ekeby

Slutredovisning av investeringsprojekt

Projekt-ID och namn: 87657 EKEBY 3:1, EKEBY GRUSTAG, OM- och NYBYGGNAD

Total projektbudget: 20 msek

Totalt projektutfall: 15,2 msek

Avvikelse: 4,8 msek

Bakgrund och syfte med projektet

Det stod två undervisningsbyggnader på tomten varav den ena var i dåligt skick och behövde rivas. Det stod också två bodar som används till simulatorer för grävmaskiner och fordon som eleverna använder för att övningsköra med. Maten levererades i färdiga matlådor och som matsal användes klassrum. Behov av expansion både för att kunna hantera maten på ett bättre sätt samt skapa en bättre arbetsmiljö för elever och personal. Och en utbyggnad av 20 st nya utbildningsplatser.

Projektets utfall

Lyckat projekt med moderna ändamålsenliga lokaler som gjort att skolan kunnat ta emot fler elever.

Ekonomiskt utfall

Budgeten uppgick till 20 msek. Efter anbud gjordes en beställning omfattande ca 15,2 msek och utfallet såhär långt är 16,3 msek.

Gjordes några extrabeställningar som inte ingick från början som en ny grind in till området.

Driftkonsekvenser

16,3 msek investering motsvarar en hyra om 967 573,- för 2022.

Utvärdering av projektet

Projektet löpte på utan konstigheter.

Ny bokbuss

Slutredovisning av investeringsprojekt

Projekt-ID och namn:	193507 Bokbuss
Total projektbudget, mnkr:	7
Totalt projektutfall, mnkr:	6,5
Avvikelse mot budget, mnkr:	0,5

Bakgrund och syfte med projektet

En ny bokbuss, den gamla är sliten och för liten för att kunna fungera optimalt i verksamheten.

Projektets utfall

Målet uppnåddes. Ny bokbuss levererad. Dock återstår vissa ombyggnationer kring biblioteket.

Ekonomiskt utfall

Analysera och diskutera det ekonomiska utfallet och eventuell avvikelse mot budget

Budgeten räckte till då bussen blev något billigare än beräknat samt att vi kunde ta hjälp utav AMA för ombyggnationen.

Driftkonsekvenser

Ange vilka driftkonsekvenser projektet för med sig samt krav på kompensation (ska ha äskats och godkänts innan investeringen beslutades)

Driftkonsekvens på 1,5 mnkr enligt beslut i ÅP 2019 samt kapitalkostnader 0,7 för en avskrivningstid på 10 år.

Den nya bussen kommer att ha en utökad tidtabell och utökat område och nyttjas väsentligt mer än den tidigare bokbussen Alva. Den nya bokbussen kommer även att nyttjas tillsammans med olika typer utav programverksket runt om i Eskilstuna kommun för att på ett bättre sätt nå ut till fler invånare. Vi har gjort en upphandling på chaufför och har skrivit avtal med Tuna Trafik. Vi har en anställd chaufför på förvaltningen och resterande tid köper vi in.

Den tidigare bokbussen är uppsagd och där minskar kostnaderna med 217 000 kr per år.

Utvärdering av projektet

Vad gick bra och vad gick dåligt i projektet. Vad kan vi lära oss till kommande projekt?

Projektet gick bra och leveransen blev bara något försenad på grund av Corona

Truppgymnastik

Slutredovisning av investeringsprojekt

Projekt-ID och namn:	203506 truppgymnastik
Total projektbudget, mnkr:	4,5
Totalt projektutfall, mnkr:	4,2
Avvikelse mot budget, mnkr:	0,3

Bakgrund och syfte med projektet

Vad var syftet med projektet? Vad ska byggas och varför?

Att rusta upp för truppgymnastiken både i Skjulstahallen och i Vilstahallen för att de ska ha rätt förutsättningar och säkerhet att bedriva sin föreningsverksamhet.

Projektets utfall

Vad kom av projektet? Uppnåddes målet?

Målet uppnåddes. Båda hallarna har nu ny och säker utrustning.

Ekonomiskt utfall

Analysera och diskutera det ekonomiska utfallet och eventuell avvikelse mot budget

Budgeten räckte till och det återstår några få kompletteringar kring mattor.

Driftkonsekvenser

Ange vilka driftkonsekvenser projektet för med sig samt krav på kompensation (ska ha äskats och godkänts innan investeringen beslutades)

Kapitalkostnader på 0,5 mnkr för en avskrivningstid på 10 år.

Utvärdering av projektet

Vad gick bra och vad gick dåligt i projektet. Vad kan vi lära oss till kommande projekt?

Projektet har över lag gått bra. Några förseningar i början på grund av leveranser.

Kommunfullmäktige

Bilaga 2 Granskningsrapport för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare 2021

Sammanfattning

Årligen följer kommunstyrelsen genom kommunledningskontoret upp att riktlinjerna för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare efterlevs. Syftet är att säkerställa arbetssätt och hantering av väsentliga risker kopplat till verksamheternas mål, ekonomi och förtroende.

Under året har ett förbättringsarbete genomförts och riktlinjen för intern styrning och kontroll med anvisningar har reviderats, beslutats och förankrats.

Kommunledningskontoret har tagit del av alla nämnders och styrelser rapportering. Kommunledningskontoret kan i nämndernas slutrapportering följa det systematiska arbetet; riskbedömningar, kontrollmetoder, resultat och avvikelser samt åtgärder. De nämnder som gjort avtal med privata utförare har även rapporterat uppföljningen av dessa. I flera av nämndrapporterna framgår att genomförandet av kontrollerna begränsats av pandemin. Styrelsernas rapportering sker i egna mallar och exempelvis Eskilstuna energi och miljöns rapporteringsmall ger en snabb översikt.

Kommunfastigheter har återkopplat att de behöver mer tid för implementering av anvisning och systemstöd.

Kommunstyrelsen har genomfört en kammungemensam kontroll av investeringsprocessen, att mallar använts, är rättvisande och tillräckligt ifyllda för att ge välgrundat beslutsunderlag. För kommunstyrelsen (fastigheter) har det gällt projektinvesteringar överstigande 25 miljoner kronor och 5 miljoner kronor för övriga förvaltningar. Kontrollen visar en god följsamhet mot riktlinjen, men mallarna behöver tydliggöras ytterligare.

Bedömningen är att nämnder och styrelser i stort arbetar enligt de reviderade styrdokument. Granskningsrapport för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare 2021 föreslås godkännas av kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Årligen följer kommunstyrelsen genom kommunledningskontoret upp att riktlinjerna för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare efterlevs. Syftet är

att säkerställa arbetssätt och hantering av väsentliga risker kopplat till verksamheternas mål, ekonomi och förtroende.

Den systematiska uppföljningen av verksamheternas mål och resultat är en del av ledningsarbetet. Internkontrollplanerna fokuserar på några väsentliga risker som nämnder och styrelser särskilt vill följa upp och säkerställa under ett pågående verksamhetsår. Då intern styrning och kontroll är en integrerad del i ledningsarbetet rapporteras den som en del av årsredovisningen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i en granskningsrapport, rapporten biläggs i sin helhet i ärendet för årsredovisningen.

Granskningsrapporten innehåller kommunledningskontorets granskning av nämndernas och styrelsernas rapportering av intern styrning och kontroll samt för de som har avtal med privata utförare, nämndernas uppföljning av dessa 2021. Vidare innehåller granskningsrapporten förbättringsarbeten som genomförts under året samt en eller flera koncerngemensamma kontroller.

Granskning av alla nämnders och styrelsernas slutrapporter

Kommunledningskontoret har tagit del av nämnders och styrelser rapportering. Nämnder och styrelser följer den reviderade riktlinjen som beslutades i oktober 2021. Nämnder och styrelser tillämpar den reviderade anvisningen kopplat till riktlinjen, förutom ny modell för risk och sårbarhet, vilken enbart styrelserna använder. Nämnderna har 2021 utgått från den gamla risk och sårbarhetsmodellen då systemstödet inte var anpassat till den nya anvisningen. Anpassningar i systemstödet har påbörjats. Det saknas också stöd i form av en mall för att kunna göra enhetliga helhetsbedömningar av nämnders och styrelser internkontrollarbete enligt anvisningen. Den är framtagen, testad, men inte fastställd.

Kommunledningskontoret har tagit del av alla nämnders och styrelser rapportering. Kommunledningskontoret kan i nämndernas slutrapportering följa det systematiska arbetet; riskbedömningar, kontrollmetoder, resultat och avvikelser samt åtgärder. De nämnder som gjort avtal med privata utförare har även rapporterat uppföljningen av dessa. I flera av nämndrapporterna framgår att genomförandet av kontrollerna begränsats av pandemin. Styrelsernas rapportering sker i egna mallar och exempelvis Eskilstuna energi och miljöns rapporteringsmall ger en snabb översikt. Kommunfastigheter har återkopplat att de behöver mer tid för implementering av anvisning och systemstöd.

Bedömningen är att nämnder och styrelser i stort arbetar enligt de reviderade styrdokumenterna. Eftersom anvisningen nyligen är reviderad kommer tillämpningen av den att utvecklas allt eftersom. Exempelvis kommer systemstödet anpassas till den nya anvisningen under 2022. Granskningsrapport för intern styrning och kontroll samt uppföljning av privata utförare 2021 föreslås godkännas av kommunfullmäktige.

Koncerngemensamt förbättringsarbete under 2021

Under året har riktlinjen för intern styrning och kontroll med anvisningar reviderats och beslutats. Revideringarna av *riktlinjen* för intern styrning och kontroll innebär att:

- Internkontrollarbetet *integreras* i planerings-, uppföljnings- och verksamhetsutvecklingsarbetet. Internkontrollplanen beslutas i samband med beslut om årsplan och redovisas i sin helhet i en bilaga till årsplanen. Arbetet återkopplas i årsredovisningen och redovisas i en granskningsrapport, vilken biläggs årsredovisningen. På samma sätt planerar och följer nämnder och styrelser upp internkontrollarbetet.
- Vidare innebär revideringarna att *koncerngemensamma kontroller* inte längre beslutas av kommunfullmäktige utan läggs in i kommunstyrelsens egna interkontrollplan för att minska administration och säkra genomförande.
- Tillagt i den nya riktlinjen är *verksamhetschefers* och *medarbetares* ansvar för god intern kontroll. Verksamheterna ska i arbetet med lokal verksamhets- eller affärsplan bedöma och besluta om hur risker ska hanteras. Det för att få med förbättringsåtgärder eller egna uppföljande kontroller i den lokala verksamhets- eller affärsplanen. Det krävs ingen särskild internkontrollplan på lokal nivå.

Den nya *anvisningen* beskriver *hur* internkontrollarbete ska genomföras. Arbetssättet i fem steg med COSO modellen som grund kvarstår för att få systematik och enhetlighet. Arbetet hålls samman av en medarbetare som har i uppdrag att samordna, ge metodstöd, dokumentera och rapportera internkontrollarbetet på förvaltningen eller bolaget. Förutom chefs och medarbetares ansvar för att ha god intern kontroll beskrivs i anvisningen även en tidplan för planering och rapportering samt hur styrdokumenterna ska implementeras.

I den nya *anvisningen* tydliggörs:

- *Integreringen* av internkontrollarbetet i planering, uppföljning och verksamhetsutveckling. Exempelvis att *aktiviteter och åtgärder* ska tas med i verksamhets- och affärsplanen och *kontroller* i internkontrollplanen.
- *Chefers och förtroendevaldas* beredningsmöjligheter att bedöma och analysera risker (steg 2) samt besluta om hanteringen av risker (steg 3) för att säkerställa ledningens delaktighet.
- *Modell* för risk- och sårbarhetsbedömning kommer att justeras enligt internutredarens förslag för att minska antalet modeller som verksamhetsansvariga ska tillämpa. Modell för internkontrollarbetet är inte lagstyrd och organisationen kan därför övergå till samma modell som bolagen tillämpar.
- *Kompeteninsatser* för att implementera styrdokumenterna ska genomföras inför ny mandatperiod och kontinuerligt i befintliga introduktioner för nya internkontrollsamordnare, chefer och förtroendevalda.

Kommungemensam kontroll av investeringsprocessens beslutsunderlag 2021

Kommunstyrelsen har genomfört *en* kommungemensam kontroll av investeringsprocessen, det vill säga att mallar använts och är rättvisande och tillräckligt ifyllda för att ge välgrundat beslutsunderlag. För kommunstyrelsens fastighets- och exploateringsavdelning har det gällt projektinvesteringar överstigande 25 miljoner

kronor och 5 miljoner kronor för övriga förvaltningar. Kontrollansvarig är Christian Berg, finanschef på kommunledningskontorets avdelning ekonomi och kvalitet.

Kontrollen grundade sig i att KPMG 2019 föreslog kommunstyrelsen att följa upp ett urval av enskilda investeringsprojekt inom ramen för den interna kontrollen i syfte att säkerställa att fastställda rutiner efterlevs. Efter genomförd genomlysning och utvecklingsarbete beslutades en kontroll i två steg. Sommaren 2021 kontrollerades ett slumpmässigt urval av enskilda investeringsprojekt (underlag till årsplan 2022). I nästa steg, i mars 2023, kontrolleras slutredovisningar av enskilda investeringsprojekt (underlag till helårsbokslutet för 2022). Då kontrolleras att slutredovisningar är tillräckligt ifyllda och ger en rättvisande redovisning.

Kontrollen sommaren 2021 genomfördes enligt plan och visade en god följsamhet mot riktlinjen, men mallarna behöver tydliggöras ytterligare. Resultatet nedan har återkopplats till kommunstyrelsen och även till berörda förvaltningar/nämnder. Övrigt se bilaga 1.

Kommunledningskontoret

Tommy Malm
Kommundirektör

Pia Järnkvist
Ekonomidirektör

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige i ärendet för årsredovisning 2021.

Bilaga 1 Resultat, Christian Bergs rapport:

I interkontrollplanen framgår att kontroll ska göras av huruvida förvaltningar har tagit fram beslutsunderlag för investeringar till budgetprocessen. Gällande Kommunstyrelsen (fastigheter) ska beslutsunderlag finnas till alla projektinvesteringar överstigande 25 mnkr och för övriga förvaltningar gäller en beloppsgräns på 5 mnkr. Kontrollen visar en god följsamhet mot riktlinjen. För projektinvesteringar som ska startas 2022 (14 st) finns beslutsunderlag framtaget till alla. För perioden 2023-2026 planeras 30 projektinvesteringar startas. Underlag finns framtaget till 12. Det är Stadsbyggnadsnämnden och Torshälla stads nämnd som inte har tagit fram blanketter för 2023-2026, vilket förklaras med otydlighet i instruktionen.

TABELL

	Antal projekt 2022	Antal blanketter 2022	Antal projekt 2023- 2026	Antal blanketter 2022-2026
Förskolenämnden	1	1	7	7
Grundskolenämnden	2	2	3	3
Gymnasienämnden	1	1		
Vård- och omsorgsnämnden			4	4
Stadsbyggnadsnämnden	3	3	15	0
Kultur- och fritidsnämnden	1	4	1	1
Miljö- och räddningstjänstnämnden	1	1	1	1
Torshälla stads nämnd	0		2	0
Servicenämnden	5	5		
Summa	14	17	33	16

Kvalitén i vissa beslutsunderlag är bristfällig. De är ibland ytterst kortfattade och allmänt hållna. Dessutom saknas i vissa fall ekonomiska konsekvenser och ofta saknas jämförelse med alternativa lösningar. Vidare behöver kommunen fundera på hur beslutsunderlagen ska användas vid prioritering av investeringar, dels i nämndernas egen prioritering, dels på kommunövergripande nivå. Kommunledningskontoret kommer att jobba vidare med dessa frågor.

Summerat så har kommunstyrelsen genomfört en kommungemensam kontroll av investeringsprocessen, att mallar använts, är rättvisande och tillräckligt ifyllda för att ge välgrundat beslutsunderlag. För kommunstyrelsen (fastigheter) har det gällt projektinvesteringar överstigande 25 miljoner kronor och 5 miljoner kronor för övriga förvaltningar. Kontrollen visar en god följsamhet mot riktlinjen, men mallarna behöver tydliggöras ytterligare.